

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління діяльністю організації в міжнародному бізнес-середовищі»

Ступінь освіти	доктор філософії
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітня програма	«Менеджмент»
Тривалість викладання	7 чверть
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
Лекції	3 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6239>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams

Інформація про викладача:

Варяниченко Олена Володимирівна
(лекції та практичні)

доцент, кандидат економічних наук

Персональна сторінка:

<https://mvs.nmu.org.ua/ua/teachers/Varyanichenko/>

E-mail:

Varianichenko.ov@nmu.one

1. Анотація до курсу

Освітня компонента «Управління діяльністю організації в міжнародному бізнес-середовищі» належить до переліку варіативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу фахової підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» на другому році навчання.

Зміст дисципліни «**Управління діяльністю організації в міжнародному бізнес-середовищі**» демонструє особливості управління підприємствами при здійсненні міжнародної діяльності та підвищення цінності й значення зовнішньоекономічної діяльності організації.

Нині існує необхідність пристосування вітчизняних підприємств до розвитку в умовах глобалізації та входження України у світовий економічний простір. Адже українські підприємства знаходяться під «тиском» низки факторів, що з одного боку дають чималі перспективи та можливості, а з іншого – викликають нові загрози та ризики. Тому організації стають перед необхідністю адаптації своєї діяльності до умов співпраці та партнерства із закордонними контрагентами. Динаміка позитивного розвитку організації в міжнародному бізнес-середовищі значною мірою досягається завдяки впровадженню ефективних управлінських рішень і залежить від рівня досконалості процесів, що пов'язані із зовнішньоекономічною діяльністю.

Вивчення дисципліни дозволить аспірантам застосовувати отримані знання та вміння ефективно й творчо як при проведенні дисертаційного дослідження так і в професійних ситуаціях, тому що важливим для організацій стає не просто реагувати на виникаючі проблеми та пристосовуватися до мінливих умов середовища, але й забезпечувати ефективність кінцевих результатів зовнішньоекономічної діяльності. В сучасних кризових умовах російської агресії розширення експорту є своєрідною «подушкою безпеки» для українських підприємств.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо розвитку у здобувачів управлінського мислення, системи знань і набуття практичних навичок з управління діяльністю організації в міжнародному бізнес-середовищі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Управління діяльністю організації в міжнародному бізнес-середовищі» є:

- знати загальні характеристики категорій «управління зовнішньоекономічною діяльністю», «міжнародний менеджмент», «міжнародний бізнес»;
- описувати концепції управління зовнішньоекономічною діяльністю та міжнародної торгівлі;
- дослідити ключові риси сучасного міжнародного підприємницького середовища та його вплив на управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств;
- описувати правове середовище менеджменту зовнішньоекономічної діяльності;
- виявляти актуальні потреби українських експортерів щодо підтримки їх діяльності на європейському та інших зарубіжних ринках;
- розуміти сутність, принципи стратегічного, тактичного, бюджетного,

оперативно-календарного планування зовнішньоекономічної діяльності;

- мати навички розробки стратегії експортної та імпоротної діяльності організації;

- засвоїти прийоми та методи аналізу зовнішньоекономічної діяльності організації;

- ознайомитися з видами управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності, рівнями прийняття, цілями, наслідками, поділом праці, мотивуванням при їх ухваленні та реалізації, а також особливостями прийняття управлінських рішень в умовах віддаленої (дистанційної) роботи та російської агресії;

- розвивати вміння розраховувати узагальнюючі показники, які лежать в основі прийняття рішення про реалізацію зовнішньоекономічної операції або міжнародного проєкту;

- ознайомитися з основними формами прояву ефекту зовнішньоекономічної операції, чинниками що визначають особливості розрахунку зовнішньоекономічного ефекту діяльності організації та експортного потенціалу;

- ознайомитися з особливостями експорту в ЄС на засадах поглибленої та всебічної угоди про вільну торгівлю.

3. Результати навчання

Після вивчення цієї дисципліни ви зможете:

- 1) описувати зміст та процес управління міжнародною діяльністю організації як складову системи менеджменту підприємства та концепції управління зовнішньоекономічною діяльністю;

- 2) характеризувати ключові риси сучасного міжнародного підприємницького середовища та його вплив на управління зовнішньоекономічною діяльністю організацій, описувати нові безпекові виклики та актуальні потреби українських експортерів;

- 3) пояснювати стратегічне, тактичне, бюджетне, оперативно-календарне планування зовнішньоекономічної діяльності;

- 4) застосовувати прийоми, методи аналізу зовнішньоекономічної діяльності організації;

- 5) обчислювати та оцінювати ефективність управління зовнішньоекономічними операціями організації, аналізувати вплив факторів на зміну ефективності;

- 6) обґрунтовувати управлінські рішення в сфері зовнішньоекономічної діяльності організації на основі виявлення та залучення ринкових можливостей бізнес-середовища забезпечуючи ефективне використання всіх наявних ресурсів організації;

- 7) пояснювати особливості експорту в ЄС на засадах поглибленої та всебічної угоди про вільну торгівлю.

4. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
Тема 1 Сутність управління міжнародною діяльністю організації	Лекція	Силабус Презентація Конспект лекцій Навчальні матеріали у додатку Teams
1.1 Загальна характеристика управління зовнішньоекономічною діяльністю, міжнародного менеджменту, міжнародного бізнесу		
1.2 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності як складова системи менеджменту організації		
1.3 Концепції управління зовнішньоекономічною діяльністю та міжнародної торгівлі: світовий досвід і розвиток в Україні		
Еволюція системи міжнародних економічних відносин й управління зовнішньоекономічною діяльністю у XXI ст. та нові безпекові виклики	Практичне заняття, дискусія	Методичні рекомендації для проведення практичних занять
Тема 2 Сучасне міжнародне підприємницьке середовище	Лекція	Силабус Презентація Конспект лекцій Навчальні матеріали у додатку Teams
2.1 Характеристика ключових рис сучасного міжнародного підприємницького середовища та його вплив на управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств		
2.2 Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на управління діяльністю організації		
2.3 Правове середовище менеджменту зовнішньоекономічної діяльності		
Аналіз актуальних потреб українських експортерів щодо підтримки їх діяльності на європейському та інших зарубіжних ринках	Практичне заняття, дискусія	Методичні рекомендації для проведення практичних занять
Тема 3 Планування, організування та мотивування у зовнішньоекономічній діяльності	Лекція	Силабус Презентація Конспект лекцій Навчальні матеріали у додатку Teams
3.1 Сутність, принципи та види планування зовнішньоекономічної діяльності організації. Стратегічне, тактичне, бюджетне, оперативно-календарне планування		
3.2 Особливості побудови організаційних структур управління залежно від розмірів підприємств та масштабів зовнішньоекономічної діяльності		
3.3 Особливості мотивування персоналу, задіяного у сфері міжнародної діяльності організації		
3.4 Етапи розробки стратегії експортної та імпоротної діяльності організації, оцінка ресурсів для реалізації стратегії зовнішньоекономічної діяльності		

Стратегія діяльності організації в міжнародному бізнес-середовищі	Практичне заняття, дискусія	Методичні рекомендації для проведення практичних занять
Тема 4 Аналіз, контролювання та регулювання діяльності організації в міжнародному бізнес-середовищі	Лекція	Силабус Презентація Конспект лекцій Навчальні матеріали у додатку Teams
4.1 Завдання та інформаційна база аналізу діяльності організації в міжнародному бізнес-середовищі		
4.2 Види, прийоми, методи аналізу зовнішньоекономічної діяльності організації		
Прийоми та методи аналізу показників зовнішньоекономічної діяльності організації	Практичне заняття	Методичні рекомендації для проведення практичних занять
Тема 4 Аналіз, контролювання та регулювання діяльності організації в міжнародному бізнес-середовищі	Лекція	Силабус Презентація Конспект лекцій Навчальні матеріали у додатку Teams
4.3 Сутність, види та етапи контролювання зовнішньоекономічної діяльності		
4.4 Регулювання діяльності організації в міжнародному бізнес-середовищі		
Розрахунок ефективності типової зовнішньоекономічної операції	Практичне заняття	Методичні рекомендації для проведення практичних занять
Тема 5 Управлінські рішення в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності	Лекція	Силабус Презентація Конспект лекцій Навчальні матеріали у додатку Teams
5.1 Види управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності, рівні прийняття, цілі, наслідки, поділ праці, професіоналізм при їх ухваленні та реалізації		
5.2 Фактори, які впливають на процес прийняття та реалізацію управлінських рішень організації в міжнародному бізнес-середовищі, підходи при виборі альтернативи		
5.3 Особливості прийняття управлінських рішень в умовах віддаленої (дистанційної) роботи та російської агресії		
5.4 Узагальнюючі показники, які лежать в основі прийняття рішення про реалізацію зовнішньоекономічної операції або міжнародного проекту. Основні форми прояву ефекту зовнішньоекономічної операції, чинники, що визначають особливості розрахунку зовнішньоекономічного ефекту		
Формування альтернативних варіантів ведення експортно-імпортних операцій	Практичне заняття	Методичні рекомендації для проведення практичних

		занять
Тема 6 Особливості експорту в ЄС на засадах поглибленої та всебічної угоди про вільну торгівлю	Лекція	Силабус Презентація Конспект лекцій Навчальні матеріали у додатку Teams
6.1 Просування продукції на ринок ЄС, сертифікація та маркування		
6.2 Мито, податки, квоти при експортуванні в ЄС		
6.3 Типовий контракт МТП міжнародної купівлі-продажу		
6.4 Державна підтримка експортерів		
Управління експортним потенціалом організації	Практичне заняття, дискусія	Методичні рекомендації для проведення практичних занять

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних та практичних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до за стосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Шкали

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90–100	відмінно
74–89	добре
60–73	задовільно
0–59	незадовільно

6.2. Засоби та процедури

Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів за виконання лекційної контрольної роботи та участі в практичних заняттях складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з:

- успішності за одну лекційну контрольну роботу (30 балів – максимальна оцінка за виконання тестових завдань),
- оцінок за роботу на практичних заняттях або підготовки тез доповіді на конференцію (оцінюється 7 занять по 10 балів, або 70 балів за підготовку тез доповіді, максимально здобувач може отримати 70 балів).

Отримані бали за лекційну контрольну роботу та практичні заняття додаються.

Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання	Залік відбувається у письмовій формі, білети ККР складаються з 30 тестових завдань та одного розрахункового завдання. Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 2 бали. Правильна відповідь на розрахункове завдання оцінюється у 40 балів. Максимальна кількість балів за залік: 100 балів.
Практичні заняття та самостійна робота	Розрахункові завдання, дебати та дискусії або участь у конференції з публікацією тез доповіді. Максимально оцінюються у 70 балів (7 занять × 10 балів/заняття) або 70 балів за участь у конференції з публікацією тез доповіді.
Лекційні заняття	Лекційна контрольна робота максимально оцінюється у 30 балів (15 тестів × 1 бал/тест).

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання практичного заняття

6.3.1.1. Критерії оцінювання, *дебатів та дискусій*:

- 9-10 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела;
- 7-8 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань;
- 5-6 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення;
- 3-4 бали: залучення до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення;
- 1-2 бали: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення, але слухання дебатів та дискусії.

6.3.1.2. Критерії оцінювання *розрахункового завдання*:

- 9-10 балів: володіння навчальним матеріалом, правильність розрахунків, наведення аргументованих висновків;

- 7-8 балів: володіння навчальним матеріалом з незначними помилками, незначні помилки в розрахунках, наведення аргументованих висновків;

- 5-6 балів: не достатнє володіння навчальним матеріалом, незначні помилки в розрахунках, висновки аргументовано;

- 3-4 бали: не достатнє володіння навчальним матеріалом, грубі помилки в розрахунках, висновки не аргументовано, але уважне слухання обговорюваних питань;

- 1-2 бали: відсутність достатніх знань про методи рішення завдання, грубі помилки в розрахунках, висновки не аргументовано.

6.3.1.3 Критерії оцінювання *тез доповіді* (для зарахування замість практичних занять необхідно набрати 50-70 балів):

- 60–70 балів – тези подані на перевірку викладачеві у встановлені терміни; тези містять усі стандартні структурні елементи відповідно вимог конференції на яку подаються: мету (поставлене завдання); проблему, про яку говорить автор, та розкриття її змісту; аналіз сучасних підходів щодо даної проблеми; шляхи вирішення проблеми (відомі або авторські), висновки; результати перевірки на наявність запозичень відповідають встановленим вимогам; відсутні граматичні та стилістичні помилки; оформлення відповідає вимогам конференції;

- 50–59 балів - тези подані на перевірку викладачеві у встановлені терміни, але потребують доопрацювання; тези містять не усі стандартні структурні елементи відповідно вимог конференції на яку подаються: мету (поставлене завдання); проблему, про яку говорить автор, та розкриття її змісту; аналіз сучасних підходів щодо даної проблеми; шляхи вирішення проблеми (відомі або авторські), висновки; результати перевірки на наявність запозичень відповідають встановленим вимогам; є граматичні та стилістичні помилки; стиль викладення не науковий; є недоліки щодо оформлення відповідно вимог конференції;

- 0 балів – тези доповіді не подані на перевірку викладачеві; результати перевірки на наявність запозичень не відповідають встановленим вимогам.

6.3.2. Критерії оцінювання лекційної контрольної роботи

Контрольна робота містить: 15 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей (одна відповідь правильна), правильна відповідь оцінюється у 2 бали.

6.3.3. Критерії оцінювання залікової роботи

Залікова робота містить: 30 тестових завдань з чотирма варіантами

відповідей (одна правильна відповідь), правильна відповідь оцінюється у 2 бали та одне розрахункове завдання (задача).

Задача оцінюється у 40 балів, де:

- 30–40 балів – завдання виконано повністю, відсутні помилки методичного або розрахункового характеру, зроблено висновок, або є несуттєві помилки (розмірності, граматичні);

- 15–29 балів – завдання виконано повністю, проте містить окремі недоліки (відсутні висновки, розмірності, оформлення тощо);

- 1–14 балів – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

- 0 балів – завдання не виконано.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів), що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується:

- «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83%20%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%8F%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83.pdf

- Кодексом академічної доброчесності

https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Code%20of%20Academic%20Integrity.pdf .

Творчі письмові завдання подаються у електронному вигляді та перевіряються на плагіат.

Спочатку викладач після перевірки роботи та виявлення текстових збігів констатує можливу академічну недоброчесність здобувача. Тоді робота повертається на доопрацювання (цитування, виправлення). Після повторного виявлення текстових збігів > припустимих 40% у відомих термінах рада викладачів кафедри експертно констатує плагіат, фабрикацію, фальсифікацію і оцінює роботу у 0 балів.

Далі згідно Кодексу академічної доброчесності студент несе відповідальність: повторне виконання роботи на іншу тему, повторне проходження дисципліни (виконання роботи), відрахування, позбавлення стипендії, пільг з оплати навчання, що постановляють спеціальні Комісії з доброчесності факультету та НТУ «ДП».

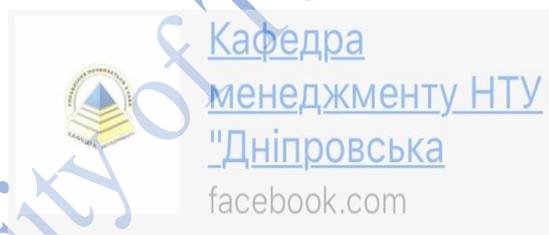
Після виявлення ознак плагіату у роботі аспіранта кафедра:

- 1) повідомляє аспіранта про нульову оцінку з причин плагіату та можливість звернутися до Комісій,
- 2) зберігає роботу аспіранта протягом встановленого терміну,
- 3) інформує аспіранта про зниження максимальної підсумкової оцінки до 73 балів у разі постанови про повторне виконання роботи.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook.

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

Правила на заняттях при дистанційному навчанні:

- візуальний контакт,
- увімкнути камери,
- виключити мікрофон, включати за необхідності виступу,
- проявляти активність,
- дотримуватися регламенту.

7.3. Політика щодо перескладання

Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли здобувач отримав оцінку «незадовільно» (нижче 60-ти балів), допускається не більше двох разів. Спроби здобувача виправити оцінку й не допустити академічної заборгованості обмежуються терміном в один місяць після закінчення екзаменаційної сесії.

Прийом першої прездачі здійснюється викладачем, який викладав матеріал навчальної дисципліни. Прийом другої – комісією у складі трьох осіб:

викладача, який викладав дисципліну; завідувача кафедри; викладача кафедри. Рішення комісії є остаточним.

У разі підтвердження комісією оцінки «незадовільно» або неявки здобувача на засідання комісії без поважних причин, комісія сповіщає про це завідувача відділом аспірантури для підготовки наказу ректора про відрахування здобувача за академічну неуспішність або визначення умов повторного вивчення цієї дисципліни.

Детальніше дивитися:

- Положення про організацію освітнього процесу. Режим доступу: https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Pologenie_pro_organiz_o_svit_process_2019.pdf

- Положення про оцінювання результатів навчання. Режим доступу: https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Regulations_on_evaluation_of_educational_results.pdf.

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти очної (денної) форми відвідування занять є обов'язковим.

За об'єктивних причин (дивись розпорядження по НТУ «ДП» щодо організації навчального процесу та проведення контрольних заходів в умовах воєнного стану тощо) навчання може відбуватись дистанційно асинхронно - в онлайн-формі.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку, викладеному у Кодексі академічної доброчесності. Режим доступу:

https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Code%20of%20Academic%20Integrity.pdf.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які проявили високий рівень компетентності з вивчаємих питань, взяли участь у конференціях з відповідної тематики, можуть отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки за особливі досягнення.

Додаткові активності враховуються в загальному підсумку, але за навчальну дисципліну можна отримати не більше 100 балів.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії аспірантам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання.

Пояснення. Глумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач стимулюватиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Демонстрування. Показ викладачем навчальних матеріалів у динаміці (використання фахових ситуацій, рольових ігор).

Самостійне спостереження (навчання, дослідження). Це безпосереднє самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання.

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Кейси. Вирішення розрахункових вправ та обґрунтування рішення.

Кейси на критичне мислення. Аспіранти вчаться продукувати та висловлювати сумніви, ставити питання, пропонувати доповнення щодо фактів

та тез, які підлягають критиці у етичній манері для розвитку критичного мислення.

Аналіз. Вивчення предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Уявне або практичне поєднання виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. Встановлення спільних і відмінних ознак предметів і явищ.

Узагальнення. Перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Перехід від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

Метод виокремлення основного. Розподіл інформації на логічні частини і виокремлення серед них основних.

9. Ресурси і література

1. Абетка експортера. Режим доступу: <http://invest-melitopol.gov.ua/content/abetka-eksportera>
2. Алгоритм експорту. Що необхідно знати українському експортеру. Режим доступу: http://loga.gov.ua/sites/default/files/collections/algorithm_eksportu.pdf
3. Алексеєнко І. В., Курас А. І., Маргулов А. Х. Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір : підруч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 164 с. Режим доступу: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/7032/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%90%D0%BB%D1%94%D0%BA%D1%81%D1%94%D1%94%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0.pdf
4. Бутко М. Міжнародний менеджмент: підруч. Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2018. 412 с.
5. Гільєрмо К. Хименес. Посібник МТП з експортно-імпортних операцій. Глобальні стандарти та стратегії бізнесу. Париж: публікація МТП, 2023. 269 с.
6. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity : навч. посібн. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 244. с. Режим доступу: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3732/1/%D0%B3%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D0%B0_21-05-21.pdf

7. Дунська А. Р., Кузнєцова К.О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Київ, 2022. 181 с. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/50100/1/ManagD_2022_konspekt.pdf
8. Експрес-оцінка впливу війни на мікро-, малі та середні підприємства в Україні. Аналітичний звіт. Київ: Програма розвитку ООН в Україні. 2022. 77 с. Режим доступу: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-10/UA_Rapid_Assessment_of_War_on_MSMEs_in_Ukraine_0.pdf
9. Іванова М. І., Варяниченко О. В., Єгорова П. В. Процес формування конкурентної зовнішньоекономічної стратегії металургійного підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №4. С. 35–45. Режим доступу: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-35-45>
10. Іванова М.І., Швець В.Я., Варяниченко О.В. Оцінювання експортного потенціалу підприємств авіаційного комплексу. *Економіка та суспільство*. 2020. №22. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-35>
11. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія; за ред. О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 528 с. <https://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/6a9f33a07ff9a208743ba17bc6709d07.pdf>
12. Інтернаціоналізація бізнесу та вихід на ринки Європейського Союзу. Режим доступу: https://issuu.com/irf_ua/docs/eu-2014-24-12
13. Малишко Є.О., Чернишов В.В. Аналіз впливу стратегічних пріоритетів на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2020. No 3 (34). Режим доступу: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/2977/3045>
14. Типовий контракт МТП міжнародної купівлі-продажу (для виробленої продукції). МТП. Париж. Офіційний переклад ТОВ «Асоціація експортерів та імпортерів, 2020. 72с.
15. Фат'янов Д.В. Методичне забезпечення оцінки ефективності використання експортно-імпортного потенціалу підприємства. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. 2022. № 16. С. 42–50. Режим доступу: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2022-16-05>
16. Федотова Ю.В. Сутність та кількісна оцінка експортного потенціалу підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 4 (74). С.47–53. Режим доступу: http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2021/4_74_2021/9.pdf
17. Федчишин Ю., Лазарєв О., Іванченко Я., Павленко О. Довідник процедур для експортера. Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_final%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_final%20(1).pdf)
18. Форсайт для відновлення та розвитку українського експорту. Київ, 2023. Режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/ukrainian_export_foresight_2030.pdf

19. Хеллер М., Нерпій С., Пятницький В. Енциклопедія з експортування в ЄС на засадах ПВЗВТ. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/ugoda-pro-asociaciyu/bucklets/encyclopaediaukr-part1.pdf>

20. Шамборовський Г.О. Концептуальні основи міжнародного стратегічного менеджменту. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2021/8.pdf

Dnipro University of Technology